

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну річки Прип'ять за жовтень 2025 року

Водогосподарськими організаціями у суббасейні річки Прип'ять відібрано та досліджено на вміст пріоритетних органічних та неорганічних забруднюючих речовин 33 проби поверхневої води (100 % до плану).

За результатами вимірювань виявили перевищення максимальних меж Екологічного Нормативу Якості за вмістом:

• **нікелю та його сполук (норма-34 мкг/дм³)** по 19 пунктах моніторингу:

- 128,9 мкг/дм³ р. Церем с. Ярунь (в 3,8 раза);
- 119,8 мкг/дм³ р. Хомора с-ще Понінка (в 3,5 раза);
- 77,2 мкг/дм³ р. Іква м. Дубно (в 2,3 раза);
- 73,4 мкг/дм³ р. Горинь м. Нетішин (в 2,2 раза);
- 69,6 мкг/дм³ р. Хомора 500 м нижче випуску (в 2,0 раза);
- 68,5 мкг/дм³ р. Хомора 500 м вище випуску (в 2,0 раза);
- 67,4 мкг/дм³ р. Случ Чернелівське вдсх. м. Хмельницький (в 2,0 раза);
- 61,6 мкг/дм³ р. Хомора м. Полонне (в 1,8 раза);
- 61,1 мкг/дм³ р. Случ с. Коржівка (в 1,8 раза);
- 60,8 мкг/дм³ р. Горинь м. Ланівці (в 1,8 раза);
- 58,7 мкг/дм³ р. Горинь с. Ташки (в 1,7 раза);
- 58,0 мкг/дм³ р. Стир м. Луцьк (в 1,7 раза);
- 56,8 мкг/дм³ р. Случ с. Красносілка (в 1,7 раза);
- 56,3 мкг/дм³ р. Стир с. Жидичин (в 1,6 раза);
- 53,3 мкг/дм³ Хрінницьке вдсх с. Боремель (в 1,6 раза);
- 52,4 мкг/дм³ р. Іква с. Сапанів (в 1,5 раза);
- 45,0 мкг/дм³ р. Іква с. Торговиця (в 1,3 раза);
- 38,6 мкг/дм³ р. Уборть с. Рудня Хочинська (в 1,1 раза);
- 35,6 мкг/дм³ р. Устя м. Рівне (в 1,04 раза).

У межах допустимих значень зафіксована присутність наступних речовин:

- пестициди: тербутрин – 16 створів, хлорфенвінфос (суміш цис-, транс-ізомерів) – 4 створи, пара-пара-ДДЕ, симазин, дикофол та октилфеноли (4-(1,1,3,3-тетраметил-бутил)-фенол) по 1 створу.
- поліароматичні вуглеводні: флуорантен – 7 створів, антрацен – 7 створів, бензо(b)флуорантен – 7 створів, бензо(a)пірен – 5 створів, бензо(k)флуорантен – 3 створи, бензо(g,h,i) перілен – 1 створ та бензол – 1 створ.
- фармацевтичні препарати: трихлорметан (хлороформ) – 5 створів.
- важкі метали: нікель – 13 створів, хром – 5 створів та миш'як – 3 створи.

Порівняно з вереснем підвищився рівень забруднення води за вмістом нікелю (у вересні було зафіксовано перевищення ЕН_{Ямак} лише по 10 створах). При цьому відсутнє перевищення вмісту кадмію (у вересні перевищення ЕН_{Ямак} по 2 створах).

У пунктах моніторингу, розташованих на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення та транскордонних водотоках визначені хімічні та фізико-хімічні показники якості вод.

Значення більшості показників знаходяться значно нижче ГДК для водойм госпитного і рибогосподарського водокористування, за винятком марганцю та заліза загального. В річках Уборть, Уж та Случ (м. Звягель) фіксується органічне забруднення за показником БСК₅, а в річках Льва, Ствига та Стир виявлено підвищений вміст амоній-іонів.

Порівняно з вереснем, у питних водозаборах суббасейну зріс вміст заліза загального в річках Случ (м. Хмельницький) з 0,210 до 0,630 мг/дм³ та Хомора з 0,130 до 0,220 мг/дм³. Водночас, вміст марганцю знизився у річках Случ (м. Звягель) та Уж. В транскордонних водотоках фіксується зниження вмісту заліза загального (окрім, річки Горинь) та підвищення амоній-іонів (окрім, річок Горинь та Уборть).

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Питні водозабори:

ОРГАНІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ

● ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення: 29,22 мгО/дм³ р. Случ, м. Звягель

максимальне значення: 32,10 мгО₂/дм³ р. Хомора, м. Полонне

● БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 1,70 мгО₂/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький

максимальне значення – зафіксовано **перевищення**:

- 3,12 мгО₂/дм³ р. Случ, м. Звягель;

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

● амоній іони (норма – 1,28 мг/дм³): в межах від 0,24 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель до 0,66 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;

● фосфат-іони (норма – 3,5 мг/дм³): в межах від 0,040 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький до 0,168 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;

● нітрат-іони (норма – 45 мг/дм³): в межах від 1,19 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 1,62 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;

● нітрит-іони (норма – 3,3 мг/дм³): в межах від 0,024 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 0,060 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;

● сухий залишок (норма – 1000 мг/дм³): в межах від 237 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне до 361 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ

● залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³) - **зафіксовано перевищення**:

- 0,630 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;

- 0,480 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;

- 0,408 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;

- 0,220 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне.

● марганець (норма - 0,01 мг/дм³) - **зафіксовано перевищення**:

- 0,068 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;

- 0,066 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;

- 0,052 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький.

Транскордонні ділянки водотоків:

ОРГАНІЧНІ ПОКАЗНИКИ

● БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 1,64 мгО₂/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк

максимальне значення - зафіксовано **перевищення**:

- 3,52 мгО₂/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

● ХСК (норма - 50 мг О/дм³)

мінімальне значення: 19,09 мгО/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк

максимальне значення: 34,67 мгО/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська

БІОГЕННІ ПОКАЗНИКИ

● амоній іони (норма – 0,5 мг/дм³): в межах від 0,325 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк до зафіксовано **перевищення**:

- 0,725 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;

- 0,720 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;

- 0,686 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;

- 0,507 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці.

- фосфат-іони (норма – 2,15 мг/дм³): в межах від 0,039 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк до 0,105 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
- нітрат-іони (норма – 40 мг/дм³): в межах від 0,765 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне до 1,900 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
- нітрит-іони (норма – 0,08 мг/дм³): в межах від 0,022 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк та р. Уборть, с. Рудня Хочинська до 0,041 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;
- сухий залишок (норма – 1000 мг/дм³): в межах від 195 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди до 274 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ:

- залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³) зафіксовано **перевищення**:
 - 1,320 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
 - 0,567 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;
 - 0,538 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;
 - 0,484 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;
 - 0,475 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;
 - 0,351 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк.
- марганець (норма - 0,01 мг/дм³) – зафіксовано перевищення
 - 0,162 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

Вміст розчиненого у воді кисню становив 4,128-10,48 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.

З результатами вимірювань якості поверхневих вод більш детально можна ознайомитись на офіційному інтернет-ресурсі «Моніторинг та екологічна оцінка водних ресурсів України» <http://monitoring.davr.gov.ua/>.

**Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод
суббасейну середнього Дніпра у межах Житомирської області
за жовтень 2025 року**

Для проведення досліджень на вміст специфічних та пріоритетних токсичних, здатних до накопичення стійких забруднюючих речовин відібрано на річках Тетерів, Гнилоп'ять, Ірша (Іршанське та Малинське водосховища), Возня, Ів'янка, Гуйва, Мика та Роставиця 9 проб (100% плану) та відправлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону м. Вишгород.

Лабораторією виконані хроматографічні та спектрометричні дослідження вмісту пестицидів, поліароматичних вуглеводнів, лікарських засобів, важких металів.

За результатами вимірювань протягом вересня виявили перевищення максимальних меж Екологічного Нормативу Якості за вмістом нікелю та його сполук по 3 створах (норма-34 мкг/дм³):

- 141,4 мкг/дм³ - р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова (в 4,2 раза).
- 50,5 мкг/дм³ - р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир (в 1,5 раза);
- 39,4 мкг/дм³ - р. Гуйва, с. Пряжів (в 1,2 раза).

Крім того, у межах допустимих значень нормативів екологічної якості виявлена присутність наступних речовин:

- пестициди: тербутрин – 7 створів (Гнилоп'ять, Ів'янка, Ірша Іршанське та Малинське вдсх., Роставиця, Гуйва та Мика), хлорфенвінфос (суміш цис-, транс-ізомерів) – 3 створи (Гнилоп'ять, Гуйва та Мика), гептахлор (р. Мика) та октилфеноли (4-(1,1,3,3-тетраметил-бутил)-фенол) (р. Гуйва);
- поліароматичні вуглеводні: флуорантен, антрацен, бензо(а)пірен та бензо(б)флуорантен – 4 створи (Гнилоп'ять, Ірша Іршанське вдсх., Роставиця та Гуйва), бензо(к)флуорантен – 2 створи (Ірша Іршанське вдсх. та Роставиця);
- фармацевтичні препарати: трихлорметан (хлороформ) (р. Гнилоп'ять);
- метали: нікель - 3 створи (Гнилоп'ять, Ірша Малинське вдсх. та Роставиця), хром загальний - 2 створи (Ірша Іршанське вдсх. та Роставиця), свинець (р. Роставиця), миш'як і кадмій (р. Гуйва).

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Органічне забруднення

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення: 31,47 мгО/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир

максимальне значення: 36,25 мгО/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення – зафіксовано **перевищення**: 3,20 мгО₂/дм³ - р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова та 3,20 мгО₂/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир

максимальне значення – зафіксовано **перевищення**:

- 3,68 мгО₂/дм³ - р. Гнилоп'ять, м. Бердичів
- 3,36 мгО₂/дм³ - р. Возня, с. Рудня Городищенська
- 3,28 мгО₂/дм³ - р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин
- 3,20 мгО₂/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир

Біогенне забруднення

- амоній - іони (норма - 1,28 мг/дм³): в межах від 0,26 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова та р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир до 0,42 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;

- нітрат - іони (норма - 45 мг/дм³): в межах від 0,57 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська до 2,47 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;

- нітрит - іони (норма - 3,3 мг/дм³): в межах від 0,014 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин до 0,070 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;

- фосфат - іони (норма - 3,5 мг/дм³): в межах від 0,028 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська до 0,115 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;
- сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³): в межах від 288 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська до 432 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

Небезпечні речовини:

Зафіксовано перевищення вмісту показників:

- заліза загального (норма - 0,1 мг/дм³):
 - 0,912 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
 - 0,840 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;
 - 0,480 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
 - 0,432 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
 - 0,336 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.
- марганцю (норма - 0,01 мг/дм³):
 - 0,168 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
 - 0,156 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
 - 0,084 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;
 - 0,072 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
 - 0,072 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

Вміст розчиненого у воді кисню становив 10,08-10,72 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.